

ფასი
10 კპ.

ტურტაროზი

№ 33 (269)
1930 წელი

ეროვნული
იზიროთეკა

არქიმედი: — ევრიკა! ნახულია დასაყრდომი წერტილი, რომლითაც შეიძლება ძველი ქვეყნის აუირავება!

ყარამანი სრულებით ჩვეულებრივი კაცია. შუაგვ ცოლი, შვილები, აქვს სამსახური, არის პროფკავშირის და კოოპერატივის წევრი, თუმცა საწევროს თავის დროზე არასოდეს არ იხდის.

ყარამანის სიყმაწვილის მიზანი იყო შვილების აღზრდა საკუთარ ყაიდაზე და ჭკუაზე.

— ბავშვს ფეხებს რომ დაუბაკუნებ, მაგილის ქვეშ უნდა შეძვრებ, — ასე მსჯელობდა ყარამანი.

ბავშვები წამოიზარდენ, სკოლაშიც დადიან.

— ხომ იცი, რომ გეტყვი, ტრუბაში უნდა გაძვრე! — ეუბნება ყარამანი უფროს ვაჟს (16 წლისაა).

— რომელ ტრუბაში, მამაჩემო?
— საერთოდ, ყოველგვარ ტრუბაში!
— კი მაგრამ, რათ უნდა გაძვრე, რა მიზანი აქვს მაგას?

— შიშ მიზნობით მელაპარაკები? მაგისტრის ჩეწრე კომკავშირში?

— კომკავშირი ვერე ხმელწამოხაკრავი არ არის, ამხანაგო მამა!

— რაო, ამხანაგოვო? მე შენ გიჩვენებ... ვაჟი მიბრუნდა და „პოლიტოდნის“ კითხვა განაგრძო.

ყარამანმა თავი შეიკავა და ისევ ქალს მოუბრუნდა.

— მოდი აქ გოგო! ხად იყავ დღეს?

— დღეს უტილს ვაგროვებდით, მამაჩემო; მთელი ჩვენი უბნის პიონერები იქ იყვნენ. ჩვენ, პიონერები უტილის დაგროვებას ვაწარმოებთ.

— აღარ დაგინახო პიონერებში, უტილის რა მცოდნია!

— როგორ მამავე? გაუკვირდა პატარა ქალს, შენ მეუბნები მაგას? მერე იცი რა არის უტილი ჩვენი ქვეყნისთვის? გესმის შენ უტილის მნიშვნელობა?

ყარამანმა ხმა ჩაიკმინდა.

— მოდი და ასეთი ბავშვები აღზარდე შენს გემოზე, — მწარედ ჩაიფიქრა მან.

სხვათა შორის, დვინო უყვარს ყარამანს და იყო შემთხვევებით, როცა იგი სახლში მთვრალი მოსულა.

— ეგ რა არის მამაჩემო, დვინო დაგიღმეგია? — საყვედურით შეეკითხა ვაჟი.

— შეუძლებელია, მამაჩემო ლოთი? პიონერს მამა ლოთი? — აღშფოთდა ქალიც.

— იცი, ამხანაგო მამაჩემო, რა ზიანი მოაქვს ალკოგოლს? — დარიგების კილოთი შეეკითხა ისევ ვაჟი.

— ალკოგოლი თრგანისმს სწამლავს, მეორედ მთვრალი ნუღარ მოხვალ, თორემ ჩემი მამა აღარ იქნები, — დაუმატა ქალმა და ყელზე მოიხვია, — ჩვენ გვეუბნებიან, რომ ლოთი კაცი ახალ ქვეყანას არ გამოადგება... მომეცი სიტყვა, რომ დვინოს აღარ დაღმეგ... ყარამანი შეყოყმანდა, დაიბნა და ძლივს ამოიღო ლოთი, რომ ალკოგოლის ახლოსაც აღარ გაეკარება.

— მაშ მრდი თამაქოც მიატოვე, მამაში ნიკოტინია, რომელიც...
— მამაჩემო, — დაუმატა ქალმა და აქაც ხიტყვა ჩამოართვა ყარამანს.

— კლავს კაცს, — დაუმატა ქალმა და აქაც ხიტყვა ჩამოართვა ყარამანს.

— როგორ გინდა ასეთი თაობა აღზარდო და გარდაქმნა, — მწარედ გაიფიქრა ყარამანი.

ბედნიერი პრემიერი

ინგლისის „მუშათა“ მთავრობა დიდ ფულფულში იყო ინგლისის მეფის უნცროსი ვაჟის იორკის ჰერცოგის ცოლის ლოკინობის დროს. მოელოდნენ ვაჟს, ტახტის მემკვიდრეს, მაგრამ იშულა.

მაკდონალდი: — ეტყობა ძალზე ჭკვიანი იქნება, ინგლისის მდგომარეობაზე ესლავე სტირის!

მა და კედელზე ჩამოკიდულ ძველ სურათებს მიანიჭა.

— ეგ სურათები ჩამოვსნათ და საშაგეროთ ლენინის, სტალინის, ფილიპის, მიხას და სხვების სურათები დავკიდოთ, — შეიტანა ერთ დღეს წინადადება კომკავშირელმა ვაჟმა, და სიხარულით დაეთანხმა. ყარამანმა აქაც ვერაფერი სთქვა და ბნა ძველი ბოლშევიკების სურათებით აივსო.

— რას კითხულობ შენ მამაჩემო? „ნადირობა იხვე?“ არც კი გრცხვენია, მოდი ისეთი წიგნები მოგცე, რომ თითები ჩაიკვნიტო. აჰა, ეს „სახელმწიფო და რევოლუცია“

— ლენინის, ესეც კულაკობის ლიკვიდაციის შესახებ — სტალინის, ესეც კომუნისმის ანბანი, მხეც პოლიტიკური ეკონომია...

ყარამანს კალიასავით მიაყარეს წიგნები ვაჟმა და ქალმა და სამეცადინოთ დასვეს.

— როგორ გინდა აღზარდო ასეთი ახალი თაობა? — ეუნებოთ სთქვა ყარამანმა და მე-16 პარტყრილობის რეზოლიუციებს ჩაუჯდა.

— მამაჩემო, შენ დილით არც ვარჯიშობ და არც ცვიც წყალის შხაპს იღებ, — მე ჩვენ არ მოგვწონს, — მიმართეს შვილებმა ყარამანს და იმ დღიდან ნამდვილ ფიზკულტურელივით ავარჯიშებენ.

— ვერა, ძმაო, ახლანდელი ბავშვების აღზრდა არ შეიძლება, ფიქრობს ბაქარას თამაშიდან დაბრუნებული ყარამანი.

— ხად იყავი მამავე?

— ივლიანსას, ცოტა ხანს კარტი ვითამაშეთ.

— კარტო? ერთი ამას დამიხედეთ! იცი შენ რა ზიანი მოაქვს კარტის თამაშს, კარტი დუპავს კაცს, მოდი ჭადრაკი გასწავლოთ!

— შახს ქიში შამათი! — ასე ისმის ხშირად ყარამანის ბინიდან იმ დღის შემდეგ.

— რა ქენი მამავე, კომპარტიის ისტორია წაეკითხე?

— როგორ არა.

— ყრილობის რეზოლიუციები?

— კი, კი, თავი დამამბეთ.

— რის დაგანებოთ, მოდი ვიკამათოთ, რა არ მოგწონს რეზოლიუციებში!..

— „როგორ გინდა ასეთი ბავშვები აღზარდო“ — სასოწარკვეთილებით ამბობს ყარამანი და კამათში ებმება.

გამოიცვალა კაცი, თავს ვეღარ სცნობს, სახლში კომუჯრედი მოუწყვს და პოლიტანბანის შეცადინებობით სიქა გააცალეს.

ხამსასურში ყველას გაუკვირდა, როცა გაიგეს, რომ ყარამანმა კომუჯრედში განცხადება შეიტანა პარტიაში მისი ჩარიცხვის შესახებ.

— რა ვქნა ძმაო, მე ვფიქრობდი ჩემი შვილების აღზრდას, მაგრამ ახლა ისეთი დროა, რომ თითონ შვილები ზრდიან მამებს — დიმილით ამბობს საკანდიდატო გამწადებული ყარამანი.

ტერსინი.

ქართული
კომუნისტური
პარტია

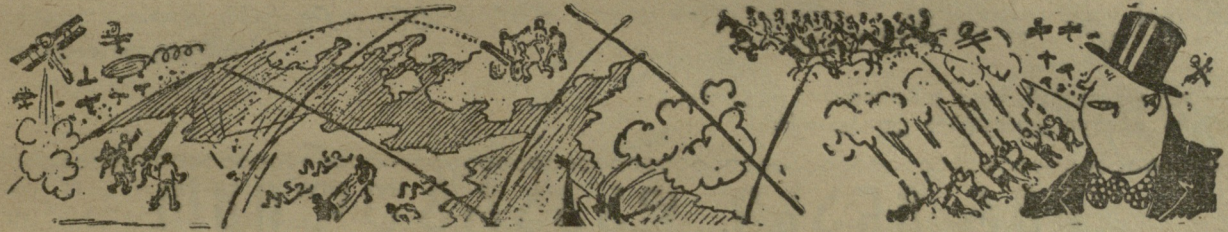
ბურჟუა და პიონერი

— მე არ მეშინია გაფიცვებისა და დემონსტრაციების: მათ წინააღმდეგ მზადა მყავს პოლიცია და სოც.-დემოკრატია.

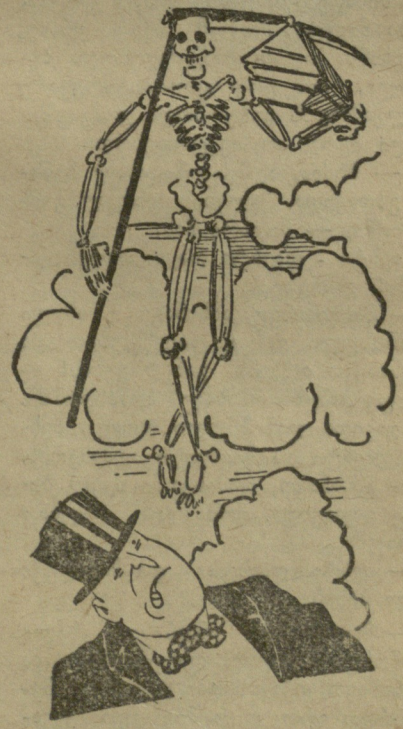
— არ მეშინია! შავკანიანებზე და-ხელოვნებულ ზონად, ლომი და ნიანგი რას დამაკლებენ?!

— ომი და აჯანყებები მე ვერ შემაშინებს: მზადა მყავს შეიარაღებული ჯარი. აჯანყებებს ყველგან ჩავაქრობ; ერთი-მეორეს მივუხევე ახალშენის ხალხებს.

— აი, ახისი პი მშინია!

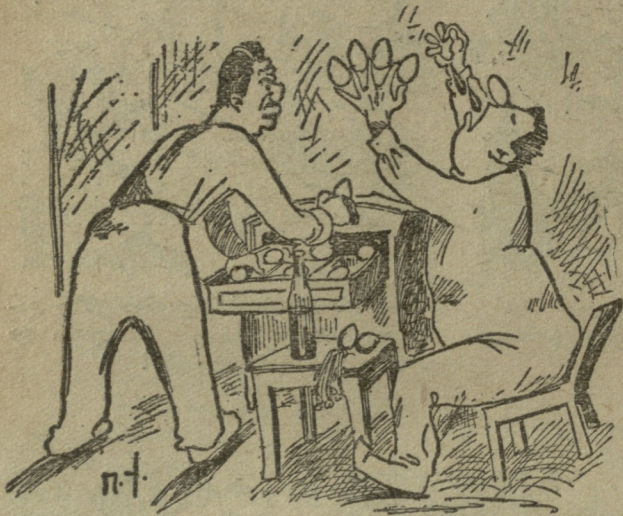

— მე ვერც სიკვდილი შემაშინებს, ალთმყოფობს დროს პროფესორები მადგანან თავზე... მე ვერაფერი შემაშინებს...

„კვერცხლაპიები“

ლანჩხუთი

ლანჩხუთის მეფრინველთა ამხანაგობაში ზოგიერთი ხელმძღვანელები ინკუბატორებიდან იღებდენ გამოსაჩეკ ცხელ კვერცხებს და იქვე ყლაპავდენ!

ჩ.ქ.

— თუ გავვიგებენ, თავი ვიშართლოთ: — ექიმმა გავივინა თბილი კვერცხების ყლაპვა-თქო!

ქირულა

ტაში, ტუში, ტაში ტუში.
ოდელია რაშო, რერა...
ამას წინეთ ოლიფანტის
აუტხეთ გულის ძეგრა!

ის თუ სხვისი ოფლით, შრომით
გასუქდა და გაიბერა, —
თავის ცული მოქმედებით
მოლად გლეხობა გადიმტერა.

მაგრამ გლეხი არ შეარჩენს
საქათმეში მრძომ წუწკ მელას,
გასწმინდეს და.. მაგრამ ისევ
წამოსკუბდა სხვაგან ხელად.
(ამ საქმეში ალბად ვიდაც
„დიდი კაცი“ მოიშველა);

მას კვალდაკვალ უნდა დევნა,
ასე ვფიქრობ, ასე მჯერა...
„...ტა...შა...“ — ც დასტურს მაძლევს..
ტაში ტუში, რაშო რერა.

ძირულელი თალა.

პერ პნახე, ღაკარბულყო

ჩემდა საუბედუროთ აღმასკომში განცხადება შევიტანე.

გავიდა ორი კვირა. მივედი პასუხის მისაღებად, ვეძიე ვისაც განცხადება მივეცი, მაგრამ ვერ ვნახე; დადხანს კიდევ დამჭირდებოდა ზეტილი, რომ ერთ ცნობის მოყვარე ახალგაზრდას (ეტყობოდა კომკავშირელი იყო), არ შევეცოდებოდი.

— ბიძია, აღმასკომი ახალ ბინაზე გადავიდა, ქალების ყოფილ განაწილაში, — მითხრა მან.

ავბტი - დავბტი და მივადექი ქალების გიმნაზიას.

— მოითმინეთ, ამხანაგო, ახალი გადმოსული ვართ, დავეწყობით და მოუნახავთ თქვენს განცხადებას! — მივიღე პასუხათ „ახალ“ აღმასკომში.

გავიდა დანიშნული დროც. ავბტი, დავბტი და მივადექი აღმასკომს.

— ამხანაგო, აღმასკომი ძველ ბინაზე გადავიდა. მომაკრა პასუხად დარაჯება.

— ავბტი, დავბტი და მივადექი ძველ ბინას.

— მოითმინეთ, ამხანაგო, ახალი გადმოსული ვართ, დავეწყობით და მოუნახავთ თქვენს განცხადებას. შემოიარეთ ერთ კვირაში. — აუო უკანასკნელი პასუხი.

ერთი კვირის შემდეგ კვლავ მივედი დანიშნულ ადგილას.

ოთახები ცარიელი, აატაკი მონაგვებული, ელექტრო - შურები ჩა-

პოლეჯილი. მხოლოდ კედლებს განცხადებები შერჩენოდა. ვიფიქრე, ალბად ახალი ბინის მისამართათ თუ

ცარიელი ყუთი პიათურა

ფოსტა - ბელეგრავის ბაგმა

სწერია. წაწიკითხე: „დაზოგეთ ყოველი კაბეიკი“, „დაიცავით ეკონომია“, „ებრძოლეთ უთავბოლო ხარჯებს“, „უგეგმო ხარჯები მთავარი მტერაა ჩვენი წინსვლისა“.

ჩამეცინა. გამოვბრუნდი. ვის ვკითხო. სად წავიდე.

— ოჰ, გამარჯვება ტრიფონ! — შევეფეთე ამხანაგს.

— გაგიმარჯოს.

— სიმონ, შენ გეცოდინება — სად არის რაიკომი, — დამასწრო. (ალბად დიდხანს ეძებდა).

— რაიკომი? რაიკონი სასოფლო სამეურნეო ბანკი რომ იყო, იქ არის.

— იქ ვიყავი, მაგრამ მითხრეს — კოლპერატივის თავზე არისო.

— მაშ მუშაოების რომ არის, იქ იქნება.

— სად არის ნუშგლებისნი?

— საფინგანი, რომ იყო.

— სად იყო საფინგანი?

— კომკავშირის კომიტეტი რომ არის.

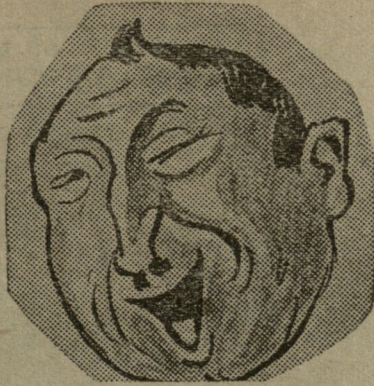
— სად არის კომკ. კომიტეტი?

— ჯანმრთელობის განყოფილება რომ იყო...

— სად იყო ჯანმრთელობის განყოფილება?

— შენ, ჩემო ძმაო, ჩამორჩენილი ყოფილხარ. აბა მაგენს ვინ დაეწევა სიარულში. ამდენი ხიტილააც არ მინახავს. ერთი კვირაა დავეძებ და ვერ ვნახე.

ვარ ჩინოვნიკი ხლრდა
და შვილები მყავს ჯარად.
მაგრამ გვეგვიდე უნდა,
არ არას მეტი ჩარა.
ჩემმა უფროსმა ვაჟმა:
მონახა კომკავშირი,
მომასხით აიანა...
შინ შემეყარა ჭირი,
უნცროსი ქალი ნუცა
დადის წითელი ბანტით,
თუ რამ წამომცდა უცბათ,
მეტყვის: „ნუ ხარო ბატა“.
ქაზე უნცროსი ბიჭი
კითხულობს „პოლიტკონას“,
ლენინიზმი აქვს ნიჭი,
მოდი და ნუ ხარ ცოდვა!
ყველაზე უნცროსს ნინელს
ვატყობ გადახრას ნანდილს,
დახედეთ ამ საშანელს —
წითელს ატარებს მანდილს.
ოთხია, მაგრამ... ახ! მე!
მყავდეს მარტოკა ერთი.
სახლში პოლიტწერ გახსნეს,
წმენდაში მოხვდა ღმერთი.
კომკავშირელი შვილი
რას დაუჯერებს მამას.
ვარ ასე გაქეპილი
(ვინ მოელოდა ამას).
ჩემს საწერ მაგიდაზე
ლენინის სურათს ვხედავ...
თმები მიდგება ყალყზე,
მაგრამ თქმას ვინ გახედავს!
მე მაყილდინეს თითონ
სტალინის დიდი ბიუსტი
მე ვიყო თითქოს, მითომ
ურყევი კომუნისტი...
თითონ მეუღლე გახლავთ
კოოპაქტივის წევრა.
მიხვდით, რაღა ვარ ახლა,
ან რათ მაქვს თეთრი წვერი!
ვიყავი უბადრუკი
და ყოფაც მერგო მწუთხე,
სახლში მაქვს „პოლიტკრუგი“,
თანაც წითელი კლთხე:
სურათი მარქს-ლენინის,
სტალინის, შალვას, სერგოს...
რის მქონდა მოლოდინი,
და ეს რა ბედი მერგო?
თვით არ ვარ პროფაქტივი,
სახლში მიწყობენ უჯრედს...
მე ოფლი მასხანს ცივი
და ვკარგავ ტვინის უჯრებს...
აღლარ.

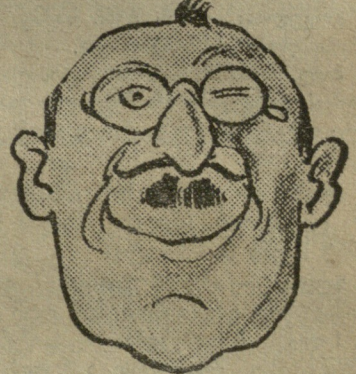
— ჰმ! ბრიყვები! კვლავ გამწერეს.
რამდენიც სურთ, სწერონ, ჯღაბნონ.
ასემც გვერდი არ აუდგვსთ,
რომ მე იმათ დამიჯაბნონ.
კარგად მყავდეს ჩემი „ის“ და,
ვინ დამაკლებს, ნეტა რამეს?!
საქეიფოდ ერთად მივალთ
რესტორანში ყოველ ღამეს.

ბრაზი მოხდის რომ გასწერეს,
გაუბედეს მას ეს როგორი?
— უნდა ჩავსვა იგი ქვევრში,
დავახუროთ თავში როგო.
თუ ვაივებ—ვინ გამწერა,
სულის მოთქმას არც კი ვაცლი,
შევემცირებ და დავითხოვ,
შურს ვიძიებ, ღღინს ვავაცლი.

ეს გასწერეს — ხულიგნობსო,
ხშირად მოდის დანათვრალი.
მანქანა რომ გავვიფუჭდა,
სწორედ ამის იყო ბრალი.
ეს იცინის, უხარია,
არც კი აუდებს ამას ჩირად.
ამბობს: — ნეტა გაზეთებში
გამწერავდენ უფრო ხშირად!

ახი არის, რომ გამწერეს...
ვაი, ეს რა მომივიდა?!
ენა რად ვერ გავაჩერე,
რომ ავლულდი ლომივითა?
დავიღუბე, რა ვქნა ეხლა?
ო, ვინ ჩადგა ჩემს ცოდვაში?
გამიქვავდეს მე ეს ენა...
რად წამომცდა მთვრალს ბოდვაში
რინ-ტინ-ტინ

საკრული სქენა

ვალაი ბილაი დასახლება არ მინ-
დოდა.
ნუ გევიკვირებთ ამას ქოვ, ჩვენში
ქალის ნახვა არ იქნება. სულ ამას
ფეიქობდით. რომე უნახავათ ქალი
რაფერ მეთხოვნა.
ბოლოს ჩემმა დინემ მომინახა
ქალი და მითხრა — უნდა დასახ-
ლდეო. დილბორი გავხდი, მარა რა-
ლას ვიზამდი ქოვ, ვუყვიდე ურუბა,
ჩარჩაფი, კონდრა და ყორიფელი გუ-
შგზანე.
მევიყვანე ცოლი.
როცა შინ მევიყვანეს, მერე მიჩვე-
ნეს, მარა რას ხახავ, ძიავ, ნენევე იმის
სიგრძე ცხვირი ქონდა, ქოვ, რამე

ტყის ქათამი გეგონებოდა. ახლა ვი-
ფიქრე, აი, რა იბრეთი დამმართეს
მეთქი: გევიწიე საკონცელად, მარ-
ტყა ცხვირი, გამიხეთქა პირი: კიდევ
გევიწიე, მომხდა თვალში, გავარდი
კარში, გადუბტი კვალში, ვიყვირე და
ვიყვირე — რაღა მომატყუეთ — მე-
თქი.
გამოვბით კი გაუშვი, ძიავ, ქალი, მა-
რა, ნიქალის ფარას არ იტყვი? კაი ასი
ლირა ვადვიხადე, ქოვ, ფუხარა ხასა-
ნამ.
დეილოცა, ქოვ ახალი დროი, ფუ-
ხარა ხალსს ველარ გავატყუილებენ
ძველებურად.

ბუჯგუბი.

6 საპკითხველოები (სამბრაღია)

ლუბა: გოგო, ნუცა, რომ იცოდე. რა მშვენიერი კაბა ვიყიდე, ჭკუას და-
ცარგავ!

ნუცა: კაბა კი არა, იმისთანა ტეხ-
ნიკი ჩამოსულა, რომ იფე, სულში შე-
იმპრენ თქვენი ამბავი რომ ვიცი.

თამარა: — კარგია, ჩხუბი თუ არ
მოგვივიდა.

გოგელია: — ამ ქალაღზე ხელი
მომიწერე, ნუცა.

ნუცა: — კარგი, ნუ შემაწუხებ, ხომ
იცი ახლა მინც უჩემოდ რომ არ ვარ-
გინარ.

1-ლი მკითხველი (მეორეს) — კა-
ცო, რა ამბავ აქ, სამკითხველოა
თუ...

მე-2 მკითხველი: — რა ვიცი, ძაო.
აქ არაფრის წაკითხვა არ შეიძლება.

მილიციის თანამშ. (გოგელიას): —
რაშაა საქმე ჩვენთან გაზეთებს რომ
პრ აგზავნი?

გოგელია: — ეს ჩემი საქმე არ
არის, ფოსტას მიაკითხეთ.

მილ. თანამშ. — რა ვიცი, რა, ივ-
ლისის გაზეთები არ მიგვიღია და ფო-
სტა თქვენთან გვგზავნის და თქვენ კი
ფოსტასთან.

ლუბა: — ერთი თქვენც, საქმე ხომ
არ დაგელიათ. (ნუცას) ამელამ საით
არაა ჩვენი მარშრუტი?

ნუცა: — ამელამ შენთან ვართ,
„იმას“ თუ გაგვაცნობ შენ რომ იცი.

1-ლი მკითხველი: — სიწყრაე,
ამხანაგებო, მოგვეცით გაზეთის წა-
კითხვის საშუალება (წყლის დამტა-
რებელი შემოიყვირობს სამკითხვე-
ლოში „ცივია, ცივი კიბულა“... სამ-

რ ე ბ უ ს ი

ქ. ბუნიშვილის რ. საფურნი
C O I O T P A H C

რებუსიდან გამოდის სათვალეებიანი მოღარე ქალი, რომელმაც აღნი-
შნულ დღეს ახე უპასუხა მოქალაქეს:

— თუ ცნობა გინდათ, ჩადექით რიგში... რიგის გარეშე ეხლა ხომ იცით
არაფერი არ შეიძლება!

- კი, მაგრამ მე მინდა გავიგო ბილეთის ფასი?
- ჩადექით ბილეთის აღების რიგში და როცა ჩემთან მოაღწევთ, მა-
შინ გეტყვით. რიგის გარეშე დღესსალამსაც აღარ იძლევიან.
- ხურდა მერგება, ქ-ნო? — ეუბნება ვიღაც;
- ჩადექით ხურდის მიმღებთა რიგში და როცა გვექნება, მოგცემთ.
- ხუთი შაურისათვის არც კი ღირს ამდენი ლოდინი! — და მიდის
მოქალაქე.

— ეხლა ყველაფერზე რიგია... თუ არ მოგწონთ ფენით წაბრძანდით,
ბაჩოში — ეუბნება მესამეს.

ნეტავი ბევრი ჰყავს რკ. გზას ასეთი პანიკორები? აღზად ბევრი.
ასეთ „რიგის“ ხალხს ურიგო არ იქნებოდა, რომ ურიგოდ გაწმენდას
რიგი ვახვედროთ.

კითხველოს კარებთან ქალების ფუს-
ფუსია, ყვირიან: „აბა აქეთ: ნიორი,
პრასი, ოხრახუში, კიტრი სამი ერთი
შაური“... ცივი კიბულაა... ვადა, ვა-
და კამუ ნადა“.

ხერგო: ნუცა. რა ქენით, ამ სამკი-
თხველოს ბინა კიდევ ვერ მოუნა-

ხეთ? არ შეიძლება ამის აქ გაჩერე-
ბა, აუტანელი სმაურობაა.

ნუცა: — აბა, ბეჩა, რა „ნეტნი“ კა-
ცი ხარ! მოგიკვდა ჩემი თავი (იციანს)
ერთ-ერთი მკითხ. — ერთი მომინა-
ხეთ „დედაკაცი და სოციალიზმი“.

ნუცა: — ეს წიგნი დაიკარგა.

მკითხ. — „გაბზარული გული“.

ნუცა: — ესეც დაიკარგა.

მკითხვ. — „რა უთხრა მამამ თავის
თვრამეტი წლის ვაჟს“

ნუცა: — დაიკარგა.

ლუბა (ნუცას ჩემად) — დაიკარგე-
ბა, გოგო, აბა რა იქნება, სანახევროდ
სამკითხველოში არა ხარ.

ნუცა — გაჩუმდი ერთი შენც...
საქმეში ხარ...

თამარა: — გულზე შემხვდა იგი და
იცოცხლე ვიარშიყე. წაგართვი, წა-
გართვი... ხა... ხა... ხა...

ნუცა: — მე ახლა არ გიზამ. თვარა
სუყველას მშრალზე დაგტოვებთ...

ახინო: — იმდენი რა გითხრა, შენ
რამეს ვაბედავ. მერე აქანე მოცდა არ
გინდა?

მკითხველები: — (აიშლებიან) —
შევარცხვინეთ ამისთანა სამკითხვე-
ლო და ამისთანა გამგეც...

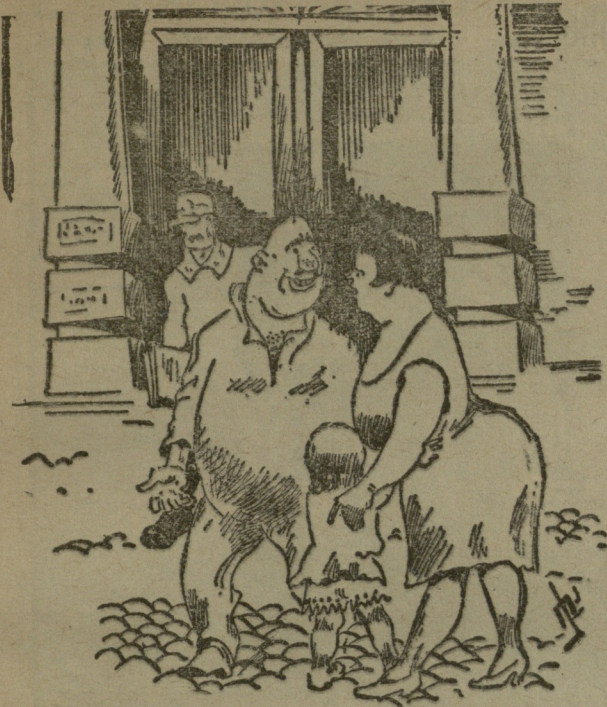
ბრაგუნა.

საიქიოსკენ მიავალი

ჯუგანის (კახეთი) თეატრი ისეა
მანგრეულ - მონგრეული, რომ შიშო-
საგან შიგ ვერავინ შედის. კლუბის
გამგე კლუბის ფულებით ქეიფობს.

ბიგო. (კლუბის გამგე: — ხაქაოს მოათავა ჩემმა კლუბმა მუშაობა
და ეხლა საიქიოსკენ მიემგზავრება.

— რა გატირებს, ქალი? აქ გავფლანგე — იქ გამგანენს; იქ გავფლანგავ და ისევ აქეთ გამომავზავნიან!

ტარტაროზო, ბაკურიანს ჩაუარე ერთი მთლად გაუწყრა ამ უბედურს წელს ბებერი ღმერთი. თუ არ გჯერა, შენით ნახე საჩინგალ-საკბალო.

ბირველ რიგში შემოგხვდება პროექტ-სასადილო. მთელი თვეა ის ოხერი წყვება, წყვება, წყვება... ნოემბრამდე ვინც მიაღწევს, ალბად ელირსება.

იქვე კერძო საორცვა—აგარაკის თვალი. (გირვანქა ხორცს დამიწონეს კილო რქა და ძვალი). „ზაკტპო“ არის დაკეტილი, სულ წვეს და ისვენებს... მუშკოვოში მხოლოდ ერთხელ შექარი უჩვენეს, შემდეგ დარჩა პუდრი, დუხი და არაყი კიდევ, რომ კითხვით არ შეაწუხონ, ხშირად ადევს კლიტე.

ფურნესთან ხომ ყოველ დღეა სისხლის მღვრელი ომი? პური ხშირად დამწვარია, უფრო ხშირად—ცომი. ხშირად წვიმს, და ალბად წვიმას უძღვის მასში ბრალი, რომ ბოლო დროს არტელის რძეს შეეპარა წყალი. მართლა, წყალი ჰომეგონდა... ის ღირს რძეზე ძვირად. სამმართველოს „სხვისი ჭირი“ უჩინს ღობის ჩხირად, თორემ ამდენ ფულს რომ ბოჭავს და სალაროს სტენის, რად არ ფიქრობს, რომ დრო არის აწი წყალსადენის?

ეჭვს, საკბილოს იმდენს ნახავ, ოღონდ მოდი ერთი, რომ დაგჭირდეს შესაქმნელად აქ ტარტაროზ-წერტი. ჭიტა.

პ რ თ ი ღ ლ ი თ ხ რ ნ შ ი

გადაშეკიდა ცოლი: — კოპერატივში ფართალს არიგებენ და, არიქა, უშველე, ერთი საკაბე მიინც მიყიდეო.

შემოვირტყი ქამარი და დავადექი ხონის გზას.

უცებ ცხვირში ლევის საზარელი სუნი მეცა. მდინარეში მკვდარი ძაღლი ევლო. ცხვირი ავიკარი და ნაბიჯს უმატეო.

— ოთხი წელია, ძმაო ჩემო, ჩვენ ეს სუნი გვახრობს. აბრეშუმის ძაფ-საღებ ქარხნიდან მოდის ნახარში პარკის წყალი ამ მდინარეში. 15—20 ვეროსზე ყველაფერს წამლავს. დაგვიბრუნე — მიღებით ეწერში წყალს გავიყვანო, ფულსაც იყო გადადებული, მარა დაპირება დაპირებით დარჩა და ფული სადღაც გაქრა! — დააბოლავე სოფელმა, რომელიც ჩემთან მოდიოდა.

ჩავედი ხონში. ნახევარი ბაზარი წყალში სცურავდა. ისეები და ბატები ბანაობდნენ შიგ.

— რატომ არის წყალი ბაზარში?

— იმიტომ, რომ არ მიდის. ვერა ხელდაე თხრილებს გაწმენდა უნდა? წყალი შიგ ვერ ეტევა! — უკმეხად მიპასუხა ღვინით შეწითლებულმა მილიციონერმა კიკაბიძემ და მომშორდა.

დუქნების დარბებზე გაკრული ჭრელი აფიშები მთელს ხონს აცნობებდნენ:

„საღამო. ვახშამი მაგარი სახმელე-ბით გასართობები: არღანი, გარმონი, ზურნა, კარტი, ნარდი, ლოტო, ლატარია და სხ. ნება დართულია რაი-

„ანანა პავლოვნა“
კარღანახის საბჭ. მუშრნეობა

— როგორ თუ თქვენ, მუშები მე, გამგის ცოლი: „შენობით“ მომმართავთ და არა—„ქ-ნო ანანა პავლოვნა!“ მაგრამ თქვენ მუშები ხართ და რა იცით რა არის ზრდილობა!

აღმასკომის, პოლიტგანის და მილიციის მიერ“.

მინდოდა ერთი ცალი აფიშა ჩამომელო და გადაშეგზავნა ტარტაროზისათვის, მაგრამ მილიციის უფროსის თანაშემწემ ა. რუხაძემ მტ. ხელი. (კონტუათის კოოპერატივიდან გამოაძევეს და მილიციას მიაფარა თავი).

მევედი კოოპერატივში. კარებში იდგა მილ. უფროსი შალიკო ბახტაძე და ნაცნობების გარდა შიგ არავის უშვიბდა. მე ის არ მიიწობო და არც შემეწუხებია თავი შიგ შესვლაზე.

სიმღერა რომესმა, ავიხედი დავინახე ღვინით გაღეწილი მილიციელი ალიე ქაჩანიძე, რომელიც მოხსნილი იყო სამსახურიდან ყაჩაღების გაშვებისათვის, მაგრამ...

— რაკი შალიკო ბახტაძე დღეა მილიციის უფროსად და მისი კარგი მეგობარი იყო, ქაჩანიძე, ისევ დააბრუნა სამსახურში! — მითხრა ერთმა ნაცნობმა.

ამ დროს შიგადახაურობა. შიგროვილა ხალხი და იცინის. ღორებს გამოუთრევიათ „ხლებსოლუზ“-ის საწყობიდან ერთი ტომარა სიმინდი და შეექცევიან.

— სად არის მილიციელი, რომ ღორები დაიჭიროს და პატრონები დააჯარიმოს ქალაქში ღორების გაშვებისათვის? — ვსაჭევი ვაბრაზე-ნიერში.

დაგვიანებული „სასწრაფო“

სანდრო ბუკიამ ერთ მშვენიერ საღამოს წერილი მიიღო:

სალამი, ჩე" სანდრო!

ძლიერ გულმოსული ვარ შენზე. ვერ იყო და სული შემიწუნე — სამსახური მიშოვე და დამეხმარეო. გაცნობე დეპეშით ამ ორი კვირის წინეთ და შენ, ჩამოსვლა კი არა, პასუხიც არ გამეცი, შემარცხვინე ამ ხალხთან; იმდენი ვეხვეწე ჩვენ თავმჯდომარეს შენს შესახებ; შენ კი ხმაც არ გამეცი. შეგარცხვინა ღმერთმა. ეხლა ეს ადგილი სხვამ დაიკავა შენ კი იყავი აწ ხანა-მშრალი.

10 ივლისი 1930 წ. შენი ავთო.

სანდრომ წერილი გადკითხა და ხელები აუკანკალდა.

— როგორ მაცნობა!.. რა მაცნობა?.. რას ამბობს!? არაფერი მესმის!.. კაცი გულის ფანცქალით ველოდი მისგან ცნობას ადგილის შესახებ და ეს კი რას იწერება? რაშია საქმე? ვერაფერი გამოვია: ალბად გამოგზავნა წერილი და დაიკარგა!

დაჯავრიანებულ სანდროს იმ დღეს მადაც დაეკარგა. მეორე დღეს გულმოსულმა აიღო ხელში კალამი და საპასუხო წერილი გაუგზავნა ამხანაგს:

მამო ავთო!

მაგრამ ამ დროს კარებზე ფოსტალონიმა დააკაკუნა:

— ბუკია, მიიღეთ დეპეშა!

სანდრო გიჟივით წამოვარდა.

— ვა თუ სოფლიდან რაიმე უბედურება იყის: — გაიფიქრა სანდრომ და საჩქაროდ გახსნა დეპეშა, რომელშიაც ეწერა:

ჩამოდი საჩქაროდ დაგნიშნეს.
ავთო.

• სანდრომ ოთხჯერ გადაიკითხა დეპეშა, სიხარულით გული აუტოკდა, უცებ წამოხტა და სწრაფად სადგურისაკენ გასწია.

მეორე დღეს სანდრო აფოს მიაღდა.

— კი, მაგრამ, ჩემო სანდრო, ეს ხომ ძველი დეპეშაა! ამდენ ხანს სად იყავი?

— როგორ თუ ძველი? გუშინ მივიღე!

— ეს გამოგზავნილია 13 აგვისტოს დღეს კი 24 აგვისტოა!

სანდროს ელდა ეცა. მიხვდა, რომ სასწრაფო დეპეშას დაგვიანებულმა წერილმა აჯობა სისწრაფეში.

მეფისტოფელი.

„გრძელი სიზჷვა მოკლედ ითქმის“...

პროფკავშირთა ბიუროს სხდომები ყოველთვის გვიან თავდება, რის გამოც მუშა - მოსამსახურენი მეორე დღეს ნაყოფიერად ვერ მუშაობენ.

დარაჯი: — სსს... ჩუმაღ! ხომ ზედავ—სძინავთ? წოზელის თავმჯდომარის ნოხსენება ბოლომდე მოისმინეს!

იოჷიოთი განკი

შორაბანში ჩასვლისთანავე „ზაკტპოს“ ბუფეტს მივამუტრე.

— მხოლოდ ქათმის საცივია, სხვა არაფერი! — მითხრა ოფიციატმა საცივსავით ცივად.

მომიტანა.

წვენში მოტორიან ნავსავით ცურავდა მამლის თავ-ფეხი. დეზებზე ეტყობდა, რომ მაშალი გენერალი თუ არა, პოლკოვნიკი მაინც იქნებოდა სიცოცხლეში. მყარალი სუნი ამტკიცებდა, რომ ეს პატივცემული პოლკოვნიკი მამალი იმ დროისა იყო, როცა ერეკლე მეფემ საქართველო რუსეთს შეუერთა. (ალბად მაშინ შემოუძღვა ეს „პოლკოვნიკი“ რუსეთის ჯარს).

დამენანა ასეთი ისტორიულ განძის შეხრამუნება (მაინც ვერაფერს დავაკლებდი) და ვსთხოვე გადაეგზავნათ არქეოლოგიურ ინსტიტუტისათვის.

შაკო.

გონა გზარალი

სოფ კორბოშლი, სპიხმარი.

მასწავლებელი: — აბა, ვინ იტყვის, რა საქმეები ჩაიდინა მოსე მწერალმა?

მოწაფე: მოსე მწერალმა ყალბი საბუთი შეუდგინა ოქრუსს და სამხედრო ბეგარისაგან გაანთავისუფლა.

მასწავლებელი: აი ხედავთ, ასეთ საქმეება ჩაიდოედნ ძველ დროში სოფლის მუკრლები და მამასახლისები.

მოწ: ფე: — მასწავლებელო, ეხლაც ჩადან ასეთ საქმეებს. აი, მაგალითად: ჩვენი აღნასკომიდან გასცეს მოწმობა, ეთოძკ შეძლებული გლეხი გიგო დარბაიძე არის ღარიბი. ჩვენს მასწავლებელ ტაბატაძესაც მისცეს სიღარიბის მოწმობა და სწერენ, რომ მისი მშობლები მეურნეობას ეწყობდნენ; სინამდვილეში კი მისი მშობლები ღატრები იყვნ.

კიტა.

ტფილისი „სახელგანთქმული“ იყო ჩოფურას ღუქ-
ნით, ავეტიკას რესტორანით, „თეთრი ღუქანით“, „ვერ-
ღენით“, „ელდორადო“-თი და სხვ.
აღარ არიან ესენი — ახალმა ყოფა-ცხოვრებამ მიჰ-
კეტა.

მაგრამ ფუნქციონირი, როგორც ეტყობა, მათ მენ-
კვიდრედ გვევლინება. ამას ემსახურება და ამისთვის „იბ
რძვის“ „არტელი“ „გემოვნება“, რომლის ისარი („სტრე-
ლოკ“) მართლაც ისარივით ხვდება ფუნქციონირზე
ასულ მოქალაქეთა ჯაბეს.

ვისაც გაქვთ გემოვნება, —
ინახულეთ „გემოვნება“...

და, მართლაც, ამართლებს თავის სახელწოდებას
თავის მესვეურთათვის (სხვებისთვის რა მოგახსენოთ).
სალამოდან გათენებამდე ხრინწიანი ხმა თავგატეხი-
ლივით ჰყვირის თარზე და დოღზე.

იტირე სულო, იტირე გულო,
ვარალო...

იტირე ჩემო შეყვარებულო

თარალო...

იქ კი პატარა ხის ქვეშ მაგიდაზე მოქალაქე ასე ას-
ხვადებებს ან სინდერას:

იტირე გულო, იტირე სულო,
იტირე ჩემო შეყვარებულო...

ეს სიმღერა, ზურნა და თარი თქვენ მოგცხმებათ,
იოცა ტრამვაის ვაგონიდან გადმოხვალთ ფუნქციონირის
ქვემო სადგურში.

ვაგონს მიჰყვებით ზევით. ეს ხმები კიდევ უფრო
გიახლოვდებიან (უფრო სწორად — მათ უახლოვდე-
ბით).

ჰა, ფუნქციონირიცი.

ფუნქციონირი ტფილისის გარეგნულად პირველი
სიამაყეა და უმშვენიერესი ადგილია. ყოველ ჩამოსულ
უცხოელს და საბჭოთა ექსკურსანტ-ტურისტს უბის წიგ-
ნაკში პირველად ფუნქციონირის ნახვა აქვთ შეტანილი.

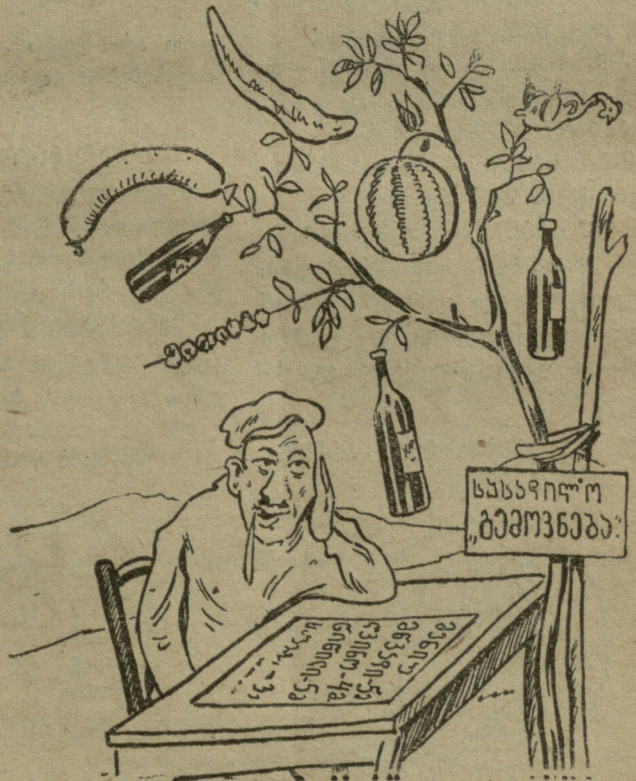
აღბად მათ წაროდგენილი აქვთ ფუნქციონირი
თითქოს ისეთი იყოს, როგორც თვითონ ჩვენ გვაქვს ყუ-
რები გამოქვდილი: „სახაფხულო ტფილისი“, „კულტუ-
რის კუთხე“, „დასასვენებელი ადგილი“ (და სხვა ასეთი
მარგალიტები). მაგრამ სინამდვილეში არაერთაა ამისი
მსგავსი.

არის მუშაობა, რომ ფუნქციონირი მართლაც ასე-
თი გახდეს, მაგრამ ამავე დროს საწინააღმდეგო მოვლენ-
ისაც აქვს ადგილი.

ფუნქციონირს ბევრი ჰყავს ხულიგნები, რომლებიც
მოსვენებას არ აძლევენ მოქალაქეებს ფუნქციონირზე.

ფუნქციონირი ანუამად თითქმის ერთად-ერთი ლე-
გალური „სამოთხეა“, სადაც მფლანგველებსა და მათ
არიფებს შესაძლებლობა აქვთ „თავისუფლად ამოისუნ-
თქონ სუფთა ჰაერზე და გემრიელად სჭამონ ერთი ღუქ-
მა პური“.

ფუნქციონირი — ყოფილი ორთაქალის „დარდი-
მანდობისა“ და „ყარაჩოღოლობის“ გაგრძელება ხდება;
ძველ ადათებს და ჩვეულებებს, რომლებიც კვდებათ,
ფუნქციონირი კიდევ ასაზრდოებს და ინახავს.

იტირე გიბევ, იტირე ფულო,
ვარალო...

იტირე ჩემო ცოლო და შვილო
ვარალო

„ზედნაღები“

ნახ. ლილიაშვილის

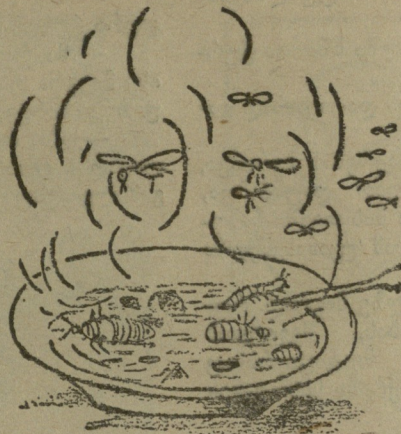

— აღბად კოლპერატივის გამგე შენი მოყვარეა, რომ ამდენი საქონელი მოუტია შენთვის!

— არა, გენაცვალე. ინვალიდთა კოლპერატივში ერთი მეტრი ჩიით ვიყიდე და ყველა ჩიის „დავესკათ“ გამომატანეს.

ჭკუასთან ალოო!

ნახ. ი. კახიანის (ახალი სოფელი)

შიგ რაც რომ არის, თქვენც კარგად ხედავთ,

წვენიც წყალია მღვრიე ნილოხის. ნუ გაიკვირებთ, ასეთი არის კეობი ცაგერის სახალილოში.

ა. ალაშვილი (ცაგერის ეპოს თავ-რე): თუ საქმეები ჩემს მუშაობას არ ეთანხმებიან, მით უარესი საქმეებისათვის!

ბადარჩა

ნახ. ლალიაშვილის.

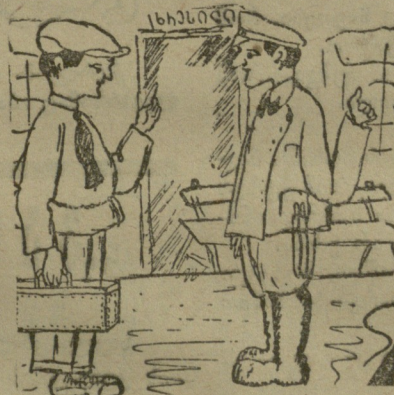

— სად მიდიხარ ცხვირაკრული და სკამით.

— ჩვენს კლუბში... მაშ ხხვავან სად უნდა წავიდე ამნაირად?!

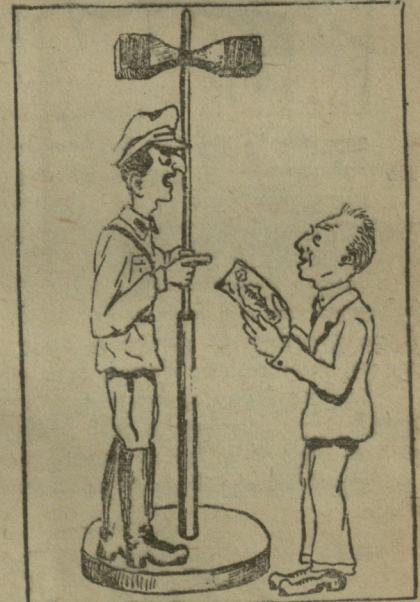
მისამართი

ნახ. ალ. ჯაშის. (ხრესილი).

მზავარი: — ანაო, აქ ბილეთის სალონო სად არის?

საღბ. მსახ: — აი, იქ იმ ოთახს იქით, ყვირილი, გინება და ჩხუბი სადაც ნახო, იქ იქნება!

— აძხანავო, თქვენ ჯარიმა უნდა გადაიხადოთ ვაგონიდან ჩამოხტომისათვის ნი კაპ.
— ინებეთ... მომეტო ხურდა!
— თავისუფალი ხართ!

თანამედროვე ამოცანები

- ◆ ტყვია მელნის, თოფი კალმის ქაღალდს მოხვდა, ცაცი დაჭრაო. (თვითკრიტიკა, მუშკორი და ბიუროკრატი).
- ◆ ზარს რეკს-ვატმანი არ არის, ავტომობილით დაჭრის—შოფერი არ არისო. (ბიუროკრატი).
- ◆ თორმეტმა მავნებელმა, სამას სამოცდა ექვსმა გამფლანგველმა ექვსი კვერცხი დასდევსო. (გამსახლი).

- ◆ წითელი ხარის ნაწოლზე, ბიუროკრატი ვეო იაე-ირებზო. („მსუბუქი კავალერია“).
- ◆ ვოაკე, ვოაკე, ვერ მოვთოკე. (ზოგიერთი მომხსენებლის ენა).
- ◆ შეიძენ, არას წააგებ, არა და—კაცობას დაჭკარგავ. („ხუთწლელი ოთხწელში“—ს სესხი).
- ◆ შიშის ზარი, ტანში ქარი (რევაზია).

ბახჩო.

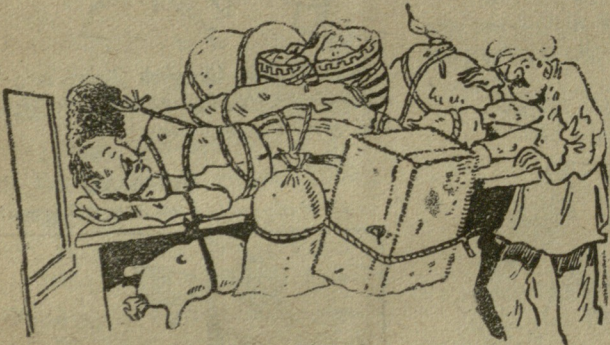

ლევარსი აუარებელი ბარგი-ბარხანით ტფილისისაკენ მიემგზავრებოდა. გაგონილი ჰქონდა, რომ მატარებელში ხშირია ქურდობა.

ამიტომ გადასწყვეტა არ დაეძინებია და თეთრად გაეთენებია ნივთების მოვლაში.

მაგრამ როცა ვაგონში გაისმა მგზავრების ხვრინვა, ლევარსის თავი მწიფე ღომის თავთავით დაუნძიმდა, თითქოს ყველა ფილოსოფოსების ტვინი მის თავში ჩამოწვია. დიდხანს ებრძოდა ძილს, მაგრამ ამ უკანასკნელმა მაინც გაანარჯვა.

— ყველაფერს ბაწრით მივიბამ წელზე მაგრად. როცა ქურდი დააპირებს მოხსნას და წაღებას, შევიტყობ და გამოვიღვიძებ, დავიჭერ და მერე მე ვიცი რასაც ვუზამ! — გაიფიქრა ლევარსამ და გაფიქრება სისრულეში მოიხადა.

ლევარსიზე ისე იყო ბაწრით მიბმული ნივთები, რომ აგონებოდათ — ეს კაცი ბაწრით გაუკოჭავთო. მალე ლევარსიმ ისეთი ხვრინვა ამოუშვა, რომ ორთქლნავალის საყვირის ხმაც კი დაჩრდილა. ქურდსაც ეს უნდოდა.

მაღლა ლევარსის და დაიწყო ნივთების მოხსნა. მაგრამ ლევარსის ისე მაგრად ჰქონდა მიკრული, რომ ქურდს ისედი გაუტრუვდა. გარდა ამისა, ლევარსი ხშირად ინძრეოდა, რაც იმას ნიშნავდა, რომ ღრმად არ ეძინა.

ბოლოს ქურდმა, როცა ვერაფერი გააწყო, მოიკიდა ზურგზე ლევარსი მთელა მისი მიკრული ბარგი-ბარხანით და ერთ სადგურში ჩუმად გადაჰხტა.

ლევარსის ისე მაგრად ეძინა, რომ არც კი გაუგია ეს ამბავი.

მოდიოდა ქურდი და მიჰქონდა ზურგზე აკიდებული ლევარსი, რომელსაც თავის მხრივ უამრავი ბარგი ჰქონდა ტანზე მიკრული.

— მაგ რად გინდოდა, რომ წამოგიღებოდა! — უნაწყვილურს ქურდს თავის ამხანაგმა, როცა ბინჯზე შევიდა.

— მა რა მექნა, როცა ამ მულდრეგს მთელი ბარგი ისე მიეკრა ტანზე, რომ შეუძლებელი გახდა შემოხსნა! — უთხრა პირველმა მეორეს.

— აბა, რა გეგონათ, ბიძებო! თქვენ მოატყუილებთ ლევარსი როზროხადეს? — და ამ სიტყვებთან ერთად; გამოღვიძებული ლევარსი ზეზე წამოდგა.

ქურდებმა დაიჩოქეს და პატიება სთხოვეს ლევარსის. ლევარსიმაც აპატიქა.

ზმუჯი.

„განკულაკება“

ბალდათი

სავლე კბილაშვილი „შეგნებულად“ ახდენს ბალდათის კულაკების განკულაკებას. კულაკს ნესტორ მინდაძეს გადაახდევინა 50 მანეთი, სამაგიეროდ მინდაძე გადაარჩინა გადასახლებას. განკულაკების მიზნით ღომენტი მანაძეს გადაახდევინა 20 მანეთი, ხოლო კულაკ სამხარაძეს — გამოურკვეველი თანხები.

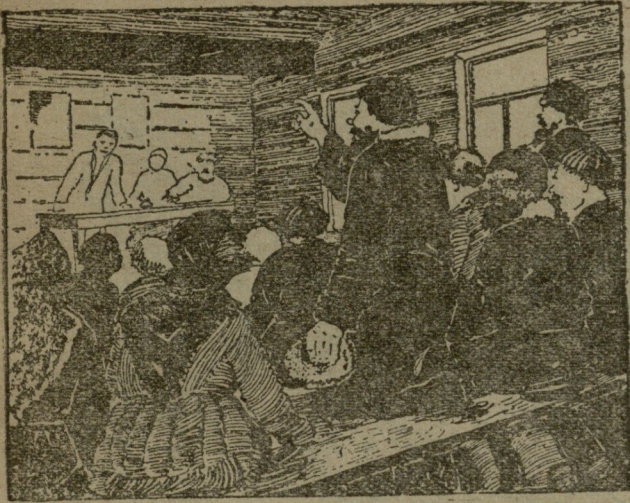
სავლე კბილაშვილი მიუდგომელი კაცია და თუ სხვის განკულაკებას ახდენს, არც თავის თავი დაიზოგა: კოლექტივიზაციის კამპანიას განკულაკებული შეხვდა, რადგანაც საკუთარი ვენახი ათხარა და მიყიდა კულაკ თედორე ნიშნიანიძეს.

მევახშეობაზე კბილაშვილი თავს იკავებს იმის შემდეგ, რაც ლარბ გლესს გიორგი მინაძეს ასესხა 100 მანეთი, თვეში 5 მანეთის სარგებლით.

„გაიმასქნებას“ თავი მიანება იმის შემდეგ, რაც ლადიზე ტულუშს „გაუიმასქნა“ ყანა, პოლიკარბე ტულუშს — არაყი და სოფ. ამაღლებაში კი — ჰალტო.

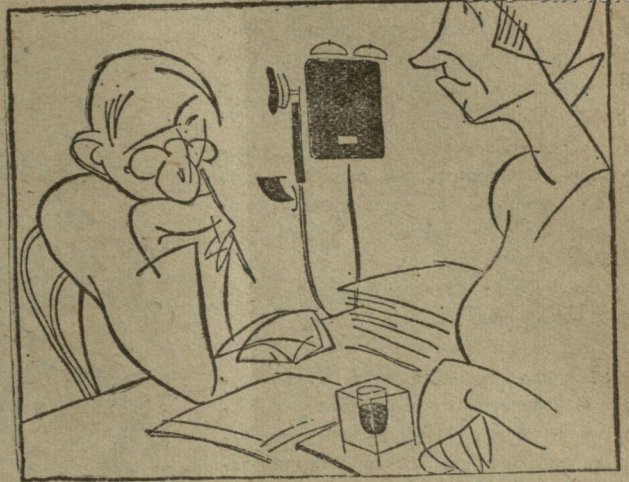
დრო არის კბილაშვილს გაესინჯოს კბილები და „ტარტაროზ“ — მაც მაგრად გაჰკრას თავისი კბილები.

ხლისტი.

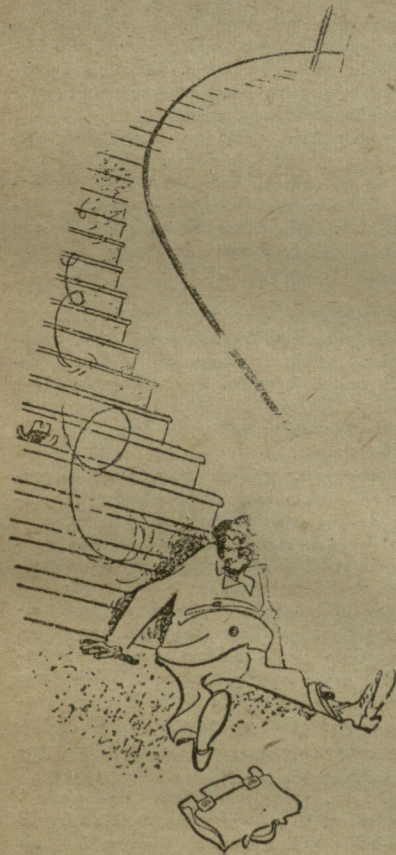
— ძველმა თავმჯდომარემ ფული შეტანა... ახალი ავირჩიოთ!..

— სჯობს ისევ ძველი დარჩეს, ის გამძლარია... ახალი ისევ შესჭამს.

— შემოიარეთ ორი კვირის შემდეგ!

— თუ შეიძლება უფრო ადრე, თორემ, ვინ იცის, ერთ კვირაში მოგხსნიან თქვენ,—აკი წმენდა მიღის თქვენს დაწესებულებაში!

— დავბერდი... უწინდელ წმენდაზე ადვილად ავდიოდ-ჩამოვდიოდი ამ კიბეზე... ამ წმენდის დროს კი თავმოსხლეტით დავეშვი ძირს.

— როგორი ჩვენს საბინაო სახლს პრიმუ-სების საკუთარი საწყობი აქვს?!

— არა... ეს ნივთიერი საბუთებია იმისა, რომ დასახლისებს საერთო სამზარეულოში ყოველდღე ჩხუბი ჰოსდით.

— რატომ არა გავეთ საჩივრის წიგნი?
 — ჩვენ ისეთი საქონელი გვაქვს, რომ არც ერთი მომხმარებელი არ საყვედურობს.

— ეჰ! ნეტავი შეიძლებაოდეს შეკმულა ფულის უკან მიღება!
 — რას იზამდი?
 — კილევ ჩამოვდამდით და დავითვრებოდი!

პარარაობიდანვე შემჩნეოდა არქოლოგიისადმი მიორეკალობა. ბებია ჩემის გადმოცემით, ჯერ ერთი წლის არც კი ვყოფილვარ, რომ სადაც კი შეხებდებოდა ან ნაცარი ან ნაგავი, ყველაფერში ვურევედი ხელებს და ხშირად, გემოს ვასასინჯავთ, პირისაკენაც კი წამილია. ვინ იცის მაშინ რაზე ვფიქრობდი. წერა რომ მცოდნოდა, შესაძლებელია გენიოსური შრომა დამეწერა, მაგრამ რას ხამ, როცა ჩვენში მხოლოდ ექვსი წლიდან ასწავლიან ანბანს.

ამ ერთი კვირის წინედ, ჩვენი სოფლის მახლობლად აღმოვაჩინე ვაუბრწველი ხარი პრეისტორიული ხანისა. განსხვავება თანამედროვე ხარსა და ჩემს მიერ ნაპოვნ ხარს შორის არაა, თითქმის არავითარიც, პირაქით, ძალიან ჰგავს ნიკორაანთ ნიშა ხარს (და ვინ იცის იქნებ მათი წინაპარიც იყოს). ამრიგად მე იმ დასკვნამდე მივედი, რომ დარვინის ევოლუციის თეორია სისულელეა და მის გასაბათილებლად უკვე შეუდგენი ამ ახალ ფაქტებზე დამყარებულ თეორიის დამუშავებას.

მოგეხსენებათ, რომ ყოველ დიდს საქმეს აუცილებლად წინ დაბრკოლებები უნდა გადაეღობინ და აკი მეც გამომიტერა ასეთი, გულშან მოვიდა ჩემთან ნიკორაანთ ბიჭი და ქეჩოს ვზანთ: მეუბნება:

— ვერ გაგებდამდი, კია, მაგრამა მთავრობისა გვეშინიან... ი ჩვენი ნიშა ხარი ამ წინაზე ციმბირის ჭირისაგან მოგვიკვდა და სოფლი ბოლოი ჩავდარით... ესლა შენ რომა ამოგიჩიქნია, ვინლა შენცა და ჩვენც დავგმირაფონ!

ამო იყო ჩემი მტკიცება, რომ ეს არის ინიკათი შემთხვევა ისტორიაში, რომ ეს არის პრეისტორიული ხარი, ე. ი. იმ დრონდელი, როცა ციმბირის ციმბირი კი არ ერქვა, რამედ სხვა სახელი და, მაშასადამე, ციმბირის ჭირზეც ლაპარაკი ზედმეტია. ის მაინც ქეჩოს ფხანით განავრძობდა:

— მე კი შევატყობინეფ აღმასკომშია და დანარჩენი თქვენ იციით... ი მთავრობაა და შენც დაახლოებულნი ხარ იმათთანა, ერთმანეთში როგორც ვინდა მორიგდით, მე უიწავლეულა: გლები რაზედ უნდა დამქყლიტო?

როგორც იქნა დავამწვიდე და განვავრძე ჩემი მუშაობა... ვიწყე ხარის ახლო-მახლო არქეოლოგიური თხრა, და წარმოიდგინეთ, რამოდენიმე ნაბაჯის ნოშორებით ქანგაანი მავთულის ნაქერი მომხვდა ხელში... თვით ქანგი აშკარა დამამტკიცებე-

— ეგებ ამ ლეშმა მაინც გამოაღვიძოს ეს ჩვენი სანიტკომისია!

ლი საბუთია იმისა, რომ მავთული პრეისტორიულ ხანას ეკუთვნის. აქედან ჩვენ შეგვიძლია დავსკვნათ, რომ ადამიანს პირველ ხანაში გამწვევ ძალად ყოვლია ხარები. შედეგში მას შემოუღია ელექტრონის ენერჯია, რასაც სპილენძის მავთული მოწმობს. ეს დაახლოებებით ისეთივე პერიოდი იყო ადამიანის ცხოვრებაში, როგორშიც ჩვენ ახლა ვიმყოფებით, ამრიგად ჩემი აღმოჩენა სულ თავდაყირა აყენებს კაცობრიობის ისტორიას... იგი სპობს იმ სულელურ დანაწილებას, თითქმის ადამიანს გაველოს ქეჩის, ბრინჯაოს, რკინის და სხვათა ხანები.

ჩემი ორი გამოკვლევით ვათამებულმა უფრო გავარმავე ჩემი არქეოლოგიური შრომა, განვავრძე თხრა. წარმოიდგინეთ, ვერაფერი ვიპოვე. მაშასადამე, უკვე უმავთულო ტელეფონის განვითარების ეპოქის სამახროთან მქონდა საქმე. ეს ის ხანაა, საითკენაც თანამედროვე კაცობრიობა მიისწრაფვის, მაგრამ მივალწვეთ ჩვენ ამას თუ ვერა, სათუთა, უდავოა, მხოლოდ ის, რომ ჩვენს წინაპრებს უკვე მიღწეული ჰქონდათ.

თუ რამ გამოიწვია მთელი კულტურის უკან დაქვეითება, ამასაც განვმარტავთ...

— მაგრამ... განა ასეთ სფეროში შესაძლებელია მეცნიერული მუშაობა? ეს რა უწყება მომაჩერეს აღმასკომიდან გამოგზავნილი:

ოცდაათი მანეთი ჯვარიმა ციმბირის წყლულით მომკვდარ ხარის გატყავების მიზნით ამოი...ის გამო.

იგი.

წერილი აკაკის

გავიგე ზეკრის აბანოში მოწყობილხარ მოლარეთ, კიდეც ძალიან უსინდისებოთ, თორემ ხომ აახსოვს შარშან რა გვიჩენს გორდში?

ქუთაისში, გრიგოლ ბერი (უქიმბრონის კორაზე რომაა) უფრო მალე მოეწყობა სასახურში, ვინი მუშკორი. მინდოდა ზეკარში (კოლმევილით ჩამოსვლა, მაგრამ ციებცხელებამ შიშიშალა ხელი.

თუ ძმა ხარ, გამოწერი შენგებურად ქუთაისის გლეხკომის სასახლე, სულ რემონტშია იოსებ დიდას შარგალიგით. „მოსკენება“ გარეთ და სახორაგებზე გადგმულ „კოკებზე“ ლამში ორი მანეთი ღირს. მე თუ არ დამიჯერებ, ჰკითხე ბიჭტორ შანიქს და სანდრო ბოკვიძის.

გამოცხადდი წითელ ჯვარში. 9 საათია. არის ბაგშების ჭყვილი, ავადმყოფთა კვინესა. ექიმები არ სჩანან. მიციებს და მაცხელებს. ციებ-ცხელება ნუ მოეშალა მაგათ, როგორც კი აუტყდება შენ რო გაშვიმივე გაზეთში მერი, შარა მე რას წამადგება.

ეს არაფერი, ჯვარმა კომიტეტის სახელზე ორი კიოსკი აიღო. ერთი სადგურზე გახსნა, მეორე —თეთრ ხილთან და შიგ გატრები ჩააყენა. ისინი მთაგან საიჯარო თანხას ლებულობენ და გატრები კი ტყაის ამრობენ მომხმარებლებს.

ბიჭო, შენს ხელში ფული უსდა ტრილოზდეს. (მოლაჩეთ ხარ აბანოში). გაფლანგე რამოდენიმე ათასი მანეთი, თუ გინდა ქუთაისში კარგი ადგილი იშოგო. მხოლოდ მუშკორი რომ ხარ, ეს არ გაამბილო, თორემ არსად არ მიიღებენ.

თუ როგორ უნდა მოიქცე, მიმართე კოლია ხატიშვილს და ვანიჩკა მამაგიშვილს.

გაბ. ვახუ. გამეგი თეიმურაზ „ბუმბერაზს“ თუ იკითხავ, ისეც ბიუროკრატობს. ათასჯერ გამოსქიმეს გაზეთებში, მაგრამ ყურს არ იბერტყავს.

თეიმურაზ „ბუმბერაზი“ ჯერჯერობით მართლა ბუმბერაზობს, თუ მალე მუშკორებმა იშკილიდან არ დააღდეს.

ნახავდის ეელი პასუსხ. „შობლინსკი ბოგა“.

— სად მიდიხარ, კაცო, ამ კეტით?
— აგერ, სადგურში. დღეს აგენტი ნაზაროვი მორიგეობს, და ხომ იცი მისი ამბავი, არავის არ გაუშვებს გაულახავს!

ელსემენთან (სად. ფოთი)

სარდიონი (სად. კომიტეტის თ-რე):— მოგვეცი „ს“ კაბინეტი. მარკოზ ნიკოლაიჩია?

მარკოზი (სადგ. უფროსი):— მე ვარ მთლიანად!

სარდიონი:— ხომ იცით, შტატის საკითხი უნდა მოგვეგაროთ და წამოაყენე კანდიდატები.

მარკოზი:— კარგი. ეხლავე გადმოვცემ. მთავარ ბუღალტრად, როგორც საპასუხისმგებლო ადგილი, უნდა დავნიშნოთ დროებითი ტექნიკური მეანგარე მექი გვილავა. გადმოვყვანოთ სამტრედიიდან რემინგტონზე მომუშავე ხიმშიაშვილი, თუმცა ძველი პოლიციელია, მაგრამ არა უშავს, მიღებულ იქნას ქაჩიბაია მოანგარიშეთ; შტატში გადაირიცხოს ვას. შაპოვალოვა, (ადკოშში ყოფნის დროს ფულუბი რომ შესანსლა) გადავირცხოთ მეანგარე ქალი მოანგარიშეთ, აბ. კახიანი ავიყვანოთ საქმის მწარმოებლად. დანარჩენს მერე გეტყვი და დაუმბატოთ, რაც თავი იყო ქე გითხარი.

სარდიონი:— კარგი, მარა ისეთები გამოგრა ავინს გარეთ, რომ მეტი გამოცდილები, მცოდნეები და რა უთხრა იმგენს.

მარკოზი:— ნუ, ბრატ. ხუთწლიანი გეგმის შესრულება აბა როგორ გინდა 4 წელიწადში? ჩამომითვალე შენი კანდიდატებიც, ვნახოთ რა ტიპებია.

სარდიონი:— კავტივესკი, გრ. ოდიშარია, მარჯანიშვილი, თარგამაძე, გვასალია და...

მარკოზი:— აბაბა. დაკარგე აქედან ერთი და მეორეც. არც მაგათი გამოცდილება და ცოდნა მინდა, არც არაფერი. კაცო, არ გწამს ღმერთი. მე ეს ხალხი თვალთ დასანახავად მეჯავრება და შენ გინდა კანტორაში შემომიხიზნო? რომ რამე დააშავო, გაზეთებში დაგიწყებენ კიმევს. მე მაგათთან გასასწორებელი საქმე მაქვს.

სარდიონი (მოფერებითი სახელა სარდი):— კარგი, მარკოზ ნიკოლაიჩი. არ გეწყინოს, ტყვილა გითხარი, თეარა...

კლიბე

— ესტკვათ: სოფლისაქენ მკვდარს მისცენ... დარდების ცეცხლი გივლავს გულში... დეპემას აძლევ... გსურს მეზობლები მოსახმარებლად შეგხვდენ სადგურში.

გაივლის დრო და მკვდარს ჩასვენებ, დაასაფლავებ როგორც წესია... ხუთი დღის შემდეგ მოვა დეპემა (რომ არ მოვიდეს უკეთესია).

ესტკვათ, რომ შემთხვევით გიკვდება ვიბ და გსურს ამბავი სწვდეს შენიანებს. დეპემას აძლევ... სიჩქარის ნაცვლად ათი დღით მიინც დაიგვიანებს.

უცხად ატყდება მწარე კივილი, თითქო ინგრევა მიწა და კანი, აგერ მიიღეს შავი დეპემა: ასაფლავებენ შენს ერთ შევილსაო. შემდეგ ირკვევა, რომ იმ დეპემის შინაარსი და აზრი სხვა იყო, „ტელეგრაფისტის“ დაუდგრობით ჩოხატაურში გადამდნარყო.

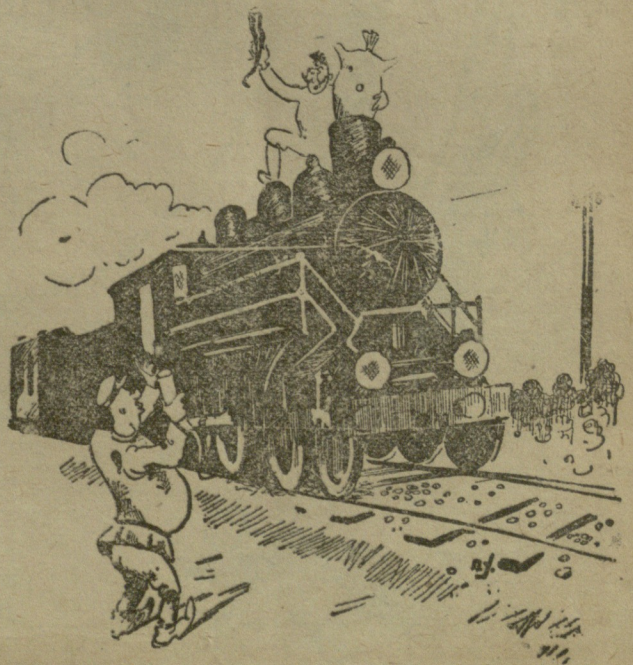
რამდენჯერ მოხდა ასეთი რამე, რამდენჯერ. სული მოვიდა ყელში, რაშია საქმე. კულტურულ დროში დეპემის ნაცვლად გავგზავნოთ ელჩი.

რომ არ გაგრძელდეს დავი-დარაბა რომ დროზე შეწყდეს ეს ტრაგედია, უნდა მოხსნას შემადგენლობა: ჩოხატაური და სამტრედია.

ყოველ დღე ღუპავს ეს ხალხი საქმის ბოდიშის ნაცვლად გაგლანძღვენ კიდევ, დე, ეს ამბავი „ტარტაროზი“-დან მოედოს ყველას კიდითი-კიდევ...

იან.

კახეთის რკინის გზაზე

— ღვინო ენერგიას ჰმატებს ორთქლმავალს.

საზაფეთო ბაჟოცემლობათა სტაჟა „კოლმეზივი“, კაჟოს შ. № 68.